

Етичен кодекс за поведение на служителите в Център за спешна медицинска помощ Смолян

Всяка професионална дейност и съответстващата ѝ общност, в даден момент от своето развитие достига до такъв стадий на зрялост, който изисква известно регламентиране и стандартизиране на вътрешните и външните професионални взаимодействия и взаимоотношения. Това придава по-голяма стабилност на професионалната общност и извършваните от нея специализирани дейности и услуги. На тази основа се осигурява по-високо качество на извършваното обслужване на хората и институциите, а отгук и по-висок обществен престиж и признание на съответната професия.

Всичко това с пълна сила се отнася за работата на спешните медици. Те са достигнали такъв стадий в своето развитие, че приемането на професионално-етични стандарти е една вътрешно професионална и заедно с това социална потребност.

Етичният кодекс е изявление на принципите на поведение във взаимоотношенията между различни индивиди с определени социални роли. Основното предположение на тези принципи е, че нарушаването им може да засегне интересите на пациента, клиента, обучаващия се, лекаря, медицинския специалист, учителя, колегите; да оцети правилата на добрата клинична практика или учебна програма, както и обществото като цяло.

Принципите изложени по-долу са базирани на следните фундаментални норми:

Човешките същества са по природа автономни и съзидателни. Всеки индивид твори своя собствен живот и колективно, ние творим обществото.

Всички човешки същества са с еднаква ценност, независимо от раса, вяра, убеждения, националност, пол, социалноикономически статус или сексуална ориентация.

Индивидите имат правото, отговорността и потенциала да вземат свои собствени решения, да поемат отговорности за своя собствен живот и да функционират автономно.

Индивидите са отговорни за своето лично и професионално развитие и за темповете на

това развитие.

Засега в ЕК са включени регламентации в 7 аспекта на професионалната дейност на спешните медици. Те са следните:

I. ОТГОВОРНОСТ

- В своята професионална дейност, спешните медици се стремят към най-високите стандарти на професията.
- Те трябва да осъзнават последствията от своите професионални действия и да носят отговорност за тях.
- Те полагат усилия, в рамките на възможностите си, техните знания и възможности да не бъдат използвани по неподходящ начин.

II. КОМПЕТЕНТНОСТ

1. Спешните медици предлагат само тези услуги, които са в рамките на тяхната професионална компетентност и съответстват на тяхната квалификация и опит.
  - Те осъзнават своите професионални ограничения и при необходимост апелират към други професионалисти медици за консултация или препращане.
  - В своята практическа дейност, където има твърдо установен медицински стандарт, те взимат всички мерки за да осигурят възстановяване здравето на пациентите си.
2. Те се стараят да бъдат в течение на научните и практическите изследвания и решения в сферата на своята дейност.
3. Ако спешните медици имат лични проблеми от такъв тип и проявяващи се в такава степен, че влияят върху изпълнението на професионалните им задължения, те се обръщат за професионална помощ с цел изясняване на ситуацията.

III. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДРУГИТЕ

1. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ПАЦИЕНТИТЕ

1.1. Спешните медици зачитат личната неприкосновеност на човека и се грижат за защита правото на пациента на самоопределение в това число и отказ от по-нататъшно участие.

- Спешните медици по закон са длъжни да пазят професионална медицинска тайна.
- Спешните медици са подписали декларация с която се задължават да не разпространяват сведения, факти документи представени им като информация и свързани с медицинската им дейност.
- Спешните медици обработват и не представят лични данни на пациентите си.
- Спешните медици при работа с Информационната система за регистриране и проследяване на получените обаждания спазват строго изискванията за защита на личните данни на пациентите си.
- Спешните медици осведомяват пациентите си или техните представители за планираните диагностично – лечебни мероприятия по най-разбираем начин, за да могат сами да решат желаят ли да вземат участие в тях или не.
- Отношението към пациентите трябва да поощрява тяхната автономност и самоопределение, като се избягват стилове на поведение създаващи зависимост.

1.2. Медицинските специалисти осъзнават всички взаимоотношения, които могат да увредят професионалната преценка и да повишат риска от експлоатиране на терапевтичната ситуация.

1.2.1. Не експлоатират пациентите си финансово, психологически или по какъвто и да било друг начин, които да е видим за обективния наблюдател като ущърб за клиента.

2. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОБУЧАВАЩИТЕ СЕ

2.1. Обучителите са отговорни да организират своите взаимоотношения с обучаващите се съгласно етичните принципи валидни за клиентите (т. III, ал. 1.1. до 1.3).

2.2. Обучителите поставят за своя основна цел професионалното израстване и личностно развитие на обучаващите се

2.2.1. Обучителят насочва обучаващия се към друг колега, ако интересите и начинът на приложение на знанията

изискват знания и умения извън подготовката на учителя.

2.3. Спешните медици и немедицински специалисти, които ще обучават или ще се занимават с каквато и да е аналогична дейност на курсове, внимателно следят дали участието им няма да доведе до нежелателно впечатление, че курсът не отговаря на изискванията към работата на професионалната общност.

3. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

3.1. Спешните медици уважават професионалната компетентност, задълженията и отговорността на колегите си и представителите на другите професии.

3.1.1. Въздържат се от необективни съждения за колегите и тяхната работа, но могат да правят обоснована критика.

3.2. Спешните медици разбрали, че техен колега е нарушил моралните принципи, постъпват съгласно утвърдените процедури.

IV . КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

1. Медицинските и немедицинските специалисти работещи в ЦСМП имат задължението да запазват в тайна информацията получена от пациентите си и клиентите си в хода на работата с тях.

2. Те споделят подобна информация с други лица само със съгласието на пациента или на друг законен негов представител.

3. Изключение от това правило може да се направи само в тези случаи, когато съществува явна опасност за здравето на пациента или други хора. В тези случаи информацията трябва да бъде предадена само на тези, които могат да предприемат адекватни действия в дадената ситуация.

4. За осигуряване на конфиденциалност във връзка с медицинските интервенции, медицинските специалисти са длъжни да се погрижат да получат информирано съгласие от ползващите медицински грижи.

5. Трябва да е уточнен начинът за гарантиране на конфиденциалността: кой ще има достъп до медицинските им данни и колко дълго те ще се съхраняват. (Това се отнася също така за данни, въведени в компютър).

6. В случаи на запис върху магнитна или видеолента, фотографиране или заснемане на филм съгласието на пациента е задължително.

6.1. За демонстрация, прослушване или друго използване на материала е необходимо допълнително писмено разрешение, от което да е ясно, къде, кога, пред кого и в каква форма може да бъде използван съответния материал.

6.2. Тук се изисква да се включи също така информация за това, колко време може да се пази този материал.

7. Ако пациент, клиент или участник в лечебния процес не потвърди съгласието си, материалът незабавно се унищожава.

8. В случай на необходимост работещите в ЦСМПГи информират за правилата и изискванията за спазване на конфиденциалност според настоящия Етичен кодекс.

V . ИНТЕРВЕНЦИИ, МЕТОДИ, ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДЕЙНОСТИ

1. Медицинските и консултативни интервенции се планират на базата на периодична оценка на на спешния пациент с корекция на предварителната диагноза и лечение при нужда.

2. При осъществяването на интервенционни и други действия и методи, те се извършват в съответствие със стандартите или обичайната практика за тяхното използване.

3. В случаите на наличие на множество спешни пациенти се извършва и прилага непрекъснато отчитане на индивидуалните нужди на конкретния спешен пациент в зависимост от триажната категория, тежестта на състоянието и медицинския приоритет с цел насочване на дейността към спешно болните с висок приоритет.

4. . Клинично документиране на спешния случай -навременно, прегледно, кодирано по подходящ начин и точно отбелязване в специфичния за дейността документооборот при спешен пациент на:

- анамнестични данни за болния;
- основно оплакване и абнормна клинична находка;
- витални белези, документирани в динамика;
- предварителна диагноза и планирани изследвания;
- резултати от направените изследвания и тяхната интерпретация;
- предприети терапевтични стъпки и действия;
- заключение и клинично разрешаване на случая;
- автор на клиничното документиране.

VI . ПУБЛИЧНИ ИЗКАЗВАНИЯ

1. Публичните изказвания, съобщения, информации и други подобни направени от медицинските и немедицински специалисти, имат за цел да помогнат на хората да осъществят добре информирани и свободни избори.

- Когато правят изказвания като специалисти, те се стремят към обективност и точност.
- Медицинските и немедицински специалисти информират за спецификата на професионалната си дейност по такъв начин, че да избягнат неправилното разбиране от аудиторията на спецификата на своята дейност или професия.

1.2.1. Избягват се публични изказвания, изглеждащи като самореклама.

2. Предлагайки своите услуги, медицинските и немедицински специалисти дават само следната информация: име, адрес, телефон, образование, работно време и специалност.

2.1. В обявите за курсове може да се съдържа информация, обясняваща съдържанието и целите на курса.

2.1.1. Обявата не трябва да изглежда като реклама или да съдържа обещания за специфични резултати.

3. Медицинските и немедицински специалисти, публикуващи съвети в печата, участващи в специални предавания на радиото и телевизията или където и да е, дават тези съвети само в обща форма.

3.1. Медицинските и немедицински специалисти, публикуват от свое име само тази работа, която е извършена напълно от тях или за която имат съществен принос.

3.2. Медицинските и немедицински специалисти не забраняват и не пречат на публикации с критика за тяхната работа.

VII . ПРОЦЕДУРИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАРУШЕНИЯТА НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Нарушенията на ЕК (Етичния кодекс) се разглеждат задължително, независимо дали представляват закононарушения и се преследват по силата на други закони на Р. България.

2. Сведения за нарушенията на етичските норми могат да постъпват както от пациенти, така и от колеги или стажанти – обучаващи се колеги.

2.1. Ако квалифициран член на БЛС и БАПЗГ получи информация за нарушение на етичските норми от свой колега (член на асоциацията), той е задължен да се опита да реши проблема помежду им, като разговаря със засегнатата страна и със своя колега.

2.2. Ако това се окаже невъзможно или нарушението е толкова голяма, че получилият информация колега сметне, че то превишава неговата компетентност, то той се обръща по установения ред към КЕ (комисията по етика).

3. Заявленията за нарушения трябва задължително да се представят в писмен вид, с подробно излагане на аргументи за нарушенията на ЕК. Те трябва да са подписани с пълното име и адрес на заявителя.

- Анонимни или устно направени заявления не се разглеждат.

4. Заявленията се разглеждат от КЕ, която е упълномощена да взема окончателните решения.

4.1. Председателят на КЕ е длъжен да свика нейните членове в десетдневен срок от получаване на заявлението.

- КЕ определя докладчик по заявлението, който е длъжен да изслуша страните, да събере необходимите сведения и да ги предостави на комисията.

4.3. Докладчикът представя в писмен вид своето заключение на КЕ.

5. КЕ от своя страна приема заключението на докладчика и ако е нужно отново изслушва

страните, проверява всички документи и прави съответните експертизи предвидени от ЕК.

5.1. Ако комисията не е удовлетворена от разследването, тя може да определи нова експертиза и нов докладчик.

- В срок от един месец след постъпване на оплакването, КЕ съобщава своето заключение.

5.3. Служителите на ЦСМП представят на КЕ всички налични сведения и документи във връзка с нейни разследвания.

6. КЕ взема своите решения по представените заявления с обикновено мнозинство.

- Заключениета на КЕ се представят в писмен вид на Директора на ЦСМП, като копия от него се изпращат на засегнатите страни.

- Заключениета на КЕ могат само да потвърдят или отхвърлят точките от заявлението за нарушение на ЕК. Тя не определя и налага санкции, но може да препоръча на нарушителя на ЕК някаква форма на супервизия, тренинг или обучение.

6.4. Решенията и експертизите на КЕ са окончателни и са валидни за срок от шест месеца.

7. Всички разследвания и заключения на КЕ са конфиденциални и не подлежат на разгласяване без съгласието на засегнатите страни.

VIII .ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от 01.01.2019г.

§ 2. Етичният кодекс е утвърден със Заповед № РД-07-105/31.12.2018г на Директора на ЦСМП Смолян.

§ 3. Запознаването с разпоредбите на Етичния кодекс, следва да се извърши в едномесечен срок от утвърждаването му.

§ 4. При първоначално встъпване в длъжност, непосредственият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс в 7 дневен срок от встъпването.